

ISSN: 2181-4007

www.tnmu.uz

THE JOURNAL

OF HUMANITIES & NATURAL SCIENCES

GUMANITAR VA TABIIY FANLAR JURNALI

VOLUME I
ISSUE III

2023

Informing scientific practices around the world through research and development

TIBBIYOT
NASHRIYOTI
MATBAA UYI

Пулатова Ш.С. / Методические аспекты обучения латинскому языку как иностранному в медицинском ВУЗе.....	147
Latipova K.D. / Tibbiy ma'lumotli mutaxassislar tayyorlashda innovatsion o'qitish usullari	154
Марасулов А.Ф., Мустанов Т.Б. / Система формирования содержания обучения курса «математическое моделирование процессов» в фармации	160

ФРАЗЕОЛОГИЯ И ПЕРЕВОД

Хайитов И.Р. / Перевод арабских фразеологических выражений с национально-культурным компонентом	168
Хайитова М.А. / Лингвистические особенности и языковые оценки современных СМИ	176
Дадамирзаева М.В. / Кроссовер-литература в теории переводческого действия	181

TIBBIY MA'LUMOTLI MUTAXASSISLAR TAYYORLASHDA INNOVATSION O'QITISH USULLARI

Latipova Komila Dalimbekovna - assistent
Toshkent Tibbiyot Akademiyasi (Toshkent, O'zbekiston)

Annotatsiya. Zamonaviy tibbiyot hamjamiyatining tibbiy ta'lim tashkilotlari bitiruvchilariga qo'yadigan talablari metodlar, texnologiyalar va o'qitish vositalariga yangi yondashuvlarni talab qiladi. Belgilangan vazifalarni muvaffaqiyatli hal qilishga tayyor, raqobatbardosh va talabga ega bo'lgan mutaxassisni tayyorlash kasbiy faoliyat, tashkilotning ta'lim maydoniga imkon beradi, bu kerak qo'yilgan vazifalarga erishish uchun ta'lim mazmuni va o'quv jarayonidagi yangilik va modernizatsiyaga tayyor bo'lish.

Kalit so'zlar: tibbiyot talabalarini tayyorlash, tibbiy ta'lim, ortiqcha yuklama, charchoq, jismoniy tarbiya, o'quv yuklama.

ИННОВАЦИОННЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ В ПОДГОТОВКЕ СПЕЦИАЛИСТОВ МЕДИЦИНСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Латипова Комила Далимбековна - ассистент
Ташкентская Медицинская Академия (Ташкент, Узбекистан)

Аннотация. Требования современного медицинского сообщества к выпускникам медицинских образовательных организаций диктуют новые подходы к методам, технологиям и средствам преподавания. Подготовить специалиста, готового успешно решать поставленные задачи, быть конкурентоспособным и востребованным в профессиональной деятельности, позволяет образовательное пространство организации, которое должно быть готово к инновациям и модернизации в содержании образования, образовательного процесса для выполнения поставленных задач.

Ключевые слова: обучение студентов-медиков, медицинское образование, перегрузка, утомление, физическое воспитание, учебные нагрузки

Kirish. Tibbiyot sohasida innovatsiyalar davom etmoqda ishlab chiqish va amalga oshirish, uning sifatini oshirish va shu munosabat bilan tibbiyot mutaxassislarining an'anaviy ta'limi doimo o'zgarib turadi, hamma narsa ko'proq innovatsiyalarni o'z ichiga oladi. Yosh mutaxassislarni tayyorlash tamoyili. COVID-19 pandemiyasi dunyoni sog'liqni saqlash sohasidagi keskin muammolar va zaifliklarga duchor qildi, bu esa tibbiy yordamga kirishni yaxshilashga qaratilgan sa'y-harakatlarga turtki bo'ldi.

Sog'liqni saqlash, uning mavjudligi va sifati. Hozirda ustida ishlash juda muhim innovatsion yechimlarni ishlab chiqish va joriy etish sog'liqni saqlash xizmatlarini ko'rsatishdagi samarasizlikni yashiradigan pandemiya ehtiyojlarini qondirish. Shu bi-

lan birga, pandemiya bilan bog'liq muammolar sog'liqni saqlash dasturlarini rag'batlantirdi tibbiyot muassasalarining maqsadlarini va klassik tibbiyot o'quv dasturining tuzilmalarini qayta baholashga tayyorgarlik Pandemiya sog'liqni saqlash tizimiga misli ko'rilmagan qiyinchilik tug'dirdi va ta'lim sohasidagi sa'y-harakatlarni optimallashtirish uchun innovatsion yechimlarga bo'lgan ehtiyoj sezilarli darajada oshdi. Shunga qaramasdan, bu o'zgarishlarni ta'minlash muhim ahamiyatga ega uzoq muddatda barqaror bo'lishi mumkin. Biz kelajakka qadam qo'yganimizda, ushbu rivojlanayotgan ta'lim paradigmasining ta'sirini diqqat bilan baholash va kengaytirish kerak.

Ma'lumki, tibbiyot talabalarini katta aqliy yukga ega bo'lib, agar ish va dam olish

jadvalini rejalashtirishda xatolar bo'lsa, charchoq va funktsional og'ishlarga olib kelishi mumkin.

Dolzarbli: Talabalarda bilim olish, eng muhim va kerakli ma'lumotlarni mustaqil tanlab olish ko'nikma va malakalarini shakllantirish oliy ta'lim o'qituvchilari pedagogik faoliyatining muhim shartidir. O'quvchilarning o'quv faoliyatini shakllantirishning mohiyati ta'lim motivlarini yaratishdan iborat bo'lib, u o'quvchilarni bilim, ko'nikma va malakalarni faol egallashga yo'naltirishi kerak.

Maqsadi: Bilimni o'zlashtirishning eng kuchli motivi - bu o'qituvchi tomonidan yaratilgan o'quv vaziyatlari, o'quvchilarning shaxsiy muvaffaqiyati va o'zini o'zi tasdiqlashi, ular ham o'qituvchi tomonidan rag'batlantirish.

Pedagogik texnologiyalar - bu bo'lajak mutaxassislarni rivojlantirish, tayyorlash va tarbiyalashga ta'sir ko'rsatadigan qoidalar va ularga mos keladigan pedagogik texnika va usullar to'plami.

O'qitish usullarining yagona tasnifi mavjud emas, turli nashrlar o'qitish usullarini turlicha izohlaydi.

O'qitish usullarining birinchi tasniflaridan biri E.V.Perovskiy tomonidan uzatish manbalari (so'z, vizualizatsiya, amaliyot) va axborotni idrok etish xususiyatiga ko'ra taklif qilingan bo'lib, unga ko'ra pedagogik faoliyat usullari an'anaviy ravishda quyidagilarga bo'linadi:

1. og'zaki usullar (hikoya, suhbat, ma'ruza va boshqalar) - o'qituvchi faol, talabalar, qoida tariqasida, passiv;

2. vizual (ko'rsatish, ko'rsatish va h.k.) - o'qituvchi faol, o'quvchilar passiv;

3. amaliy (laboratoriya ishi, insho va boshqalar) - o'qituvchi va talabalar faol.

4. O'qituvchi va talaba o'rtasidagi o'zaro faoliyat xususiyatiga ko'ra, ta'limning uchta shaklini ajratish mumkin:

5. ta'limning an'anaviy (bilimga asoslangan) shakli, bunda faqat o'qituvchi faol, o'quvchilar tayyor ma'lumotni passiv tinglovchi rolini o'ynaydi;

6. faol ta'lim (muammoli metodlar) - o'qituvchi va talaba o'rtasidagi faol hamkorlik;

7. interfaol ta'lim usullari - nafaqat o'qituvchi va talaba, balki o'quvchilar o'rtasida ham, odatda, o'yin davomida, hayotiy vaziyatni taqlid qiluvchi o'zaro ta'sir.

O'quv materialini o'zlashtirish jarayonida nafaqat o'qituvchi, balki o'quvchilar ham faol bo'lgan holda ularni faol aqliy va amaliy faoliyatga undaydigan o'quvchilarning o'quv va bilish faoliyatini faollashtirish usullari faol o'quv usullari deyiladi.

Faol o'qitish usullari o'quvchilarning fikrlash, aqliy va bilish faolligini rag'batlantiradi, ularni murakkab tibbiy faoliyatda mustaqil qarorlar qabul qilishga undaydi, ijodiy shaxsni shakllantirishga yordam beradi. Faol ta'lim usullari amaliy ko'nikma va malakalarni shakllantirish bilan birga bilimlarni kengaytiradi va chuqurlashtiradi.

Faol o'qitish usullaridan foydalangan holda o'quv jarayoni ijodiy, tarbiyaviy xarakterga ega bo'lib, o'quvchilarning aqliy va ijodiy faoliyatini faollashtirishga yordam beradi, o'rganilayotgan fanga va ularning kelajakdagi kasbiga qiziqishini oshiradi.

Faol o'qitish usullarining maqsadi - o'quvchilarning individual xususiyatlari va qobiliyatlari asosida o'z-o'zini tarbiyalash va o'z-o'zini rivojlantirish ko'nikmalarini shakllantirish.

Faol o'qitish usullarining afzalligi - faol aqliy faoliyat, ijodiy fikrlash, ko'nikma va qobiliyatlarni rivojlantirish, ular o'quvchilarni hodisalarning mohiyatini aniqlashga, hodisalar o'rtasidagi munosabatlarni topishga, xulosalar tuzishga o'rgatadi.

Faol o'qitish usullari orasida markaziy o'rinni talabalarning o'qituvchilar bilan faol o'zaro munosabati jarayonida muayyan kasbiy muammoni hal qilishga asoslangan taqlid qilmaydigan o'qitish usullari egalaydi.

Faol muammoli (taqlid qilmaslik) usullarining kamchiligi - real vaziyatlarga yaqin simulyatsiyaning yo'qligi.

Tibbiy ta'limda faol simulyatsiya o'qitish usullari katta muvaffaqiyat bilan qo'llaniladi, ularning mohiyati kasbiy faoliyatni simulyatsiya qilish va hayotiy vaziyatlarni simulyatsiya qilishdir. O'yin va o'yinsiz bo'lingan taqlid usullari.

O'yindan tashqari simulyatsiya usullari - real vaziyatlarni modellashtirishga

asoslangan muammolarni hal qilish shakllari. Barcha talabalar vaziyatni muhokama qiladilar, o'qituvchining fikrini tinglaydilar va muammoni hal qilishni taklif qiladilar, shuning uchun yangi narsalarni o'rganish va o'rganish sodir bo'ladi.

O'yindan tashqari simulyatsiya usullari haqiqiy hayotga yaqin bo'lgan muayyan vaziyatni simulyatsiya qiladigan muammoni hal qilishni o'z ichiga oladi.

Masalan, o'qituvchi klinik vaziyatni tanlaydi, talabalarga aniq savollar beradi va ularni tahlil qilish va muhokama qilishni tashkil qiladi, so'ngra tahlil natijalarini baholaydi.

Ishbilarmonlik o'yini (simulyatsiya, operatsion, o'quv, didaktik) - real sharoitlarga yaqin vaziyatni taqlid qilish orqali kasbiy faoliyatni o'rgatish usuli; kasbiy ko'nikma va malakalarga o'rgatish.

Ishbilarmonlik o'yinining maqsadi talabalarni kelajakdagi kasbiy faoliyatiga, shu jumladan ambulatoriya darajasida, masalan, umumiy amaliyot shifokori, qishloq shifokori, tez yordam roliga, ekstremal vaziyatlarga (falokat, suv toshqini va boshqalar) yaqinlashtirishdir.); bo'lajak shifokorlarni bemorlar, ularning qarindoshlari va hamkasblari bilan muloqot qilishni o'rgatish.

Ishbilarmonlik o'yini davomida talabalar tashxis qo'yish, bemorni tekshirish va davolash rejasini tuzish, kasalliklarni farqlay olish, qiyin vaziyatda yechim topishni o'rganadilar.

Tibbiy ta'limda biznes o'yinlari D.I. tomonidan shakllantirilgan oltita mezonga javob berishi kerak. Karson:

- Birinchi belgi: modellashtirish - kasbiy faoliyat holati taqlid qilinadi, masalan, "bemor shikoyat bilan yotqizilgan ..." yoki "raund davomida shifokor bemorni payqab qoldi ..." va hokazo.

- Ikkinchi belgi: o'yin guruhi - ta'lim guruhi - umumiy maqsad - tashxis qo'yish va asoslash, davolanishni buyurish va kerak bo'lganda yordam berish.

- Uchinchi belgi: rollarni taqsimlash: turli mutaxassislikdagi shifokor yoki shifokorlar, bemor, bemorning qarindoshlari va boshqalar.

- To'rtinchi belgi - "Konsilium" o'yinida turli profildagi bir nechta talaba-mu-

taxassislar ishtirok etadilar va ularning qarorlari yoki harakatlariga qarab, bemorning ahvoli o'zgaradi.

- Beshinchi xususiyat - rag'batlantirish tizimi. Tibbiy ta'limda rag'batlantirish - talaba-shifokor to'g'ri harakatlar qilganda bemorning "tiklanishi".

- Oltinchi belgi - o'yin faoliyati natijalarini baholashning ob'ektivligi.

O'yinning maqsadi o'quvchilarni haqiqiy kasbiy faoliyatga yaqinlashtirish, kasbiy ko'nikma va qobiliyatlarni rivojlantirishdir.

Lernerning o'qitish metodikasi tizimi I.Ya. darsni o'tkazishning bir necha ketma-ket usullaridan iborat bo'lib, har bir keyingi metod bilan o'quvchilarning faolligi ortadi: tushuntirish va illyustrativ usul, reproduktiv usul, muammoni ko'rsatish usuli, qisman izlash yoki evristik usul, tadqiqot usuli.

1) anglatadi: o'quv-uslubiy qo'llanmalar, jadvallar, modellar, zamonaviy sharoitda - taqdimot shaklida.

2) Reprodukativ usul - namuna yoki qo'lda misolida o'rganish. O'qitishning ushbu shakli asosan laboratoriya va amaliy mashg'ulotlarda qo'llaniladi, bunda talabalar tasdiqlangan sxema bo'yicha mustaqil ravishda amaliy ishlarni bajaradilar.

Mashg'ulotlarni o'tkazishning bunday shakllari faol va interaktiv usullar joriy etilishidan oldin ham qo'llanilgan.

3) Muammoni taqdim etish usuli - dars o'qituvchi tomonidan uning yechimini talab qiladigan muammoni taqdim etishdan boshlanadi. Bundan tashqari, o'qituvchi materialni taqdim etar ekan, muammoni hal qilishda turli xil yondashuvlarni taklif qiladi, ularni taqqoslaydi, ijobiy va salbiy tomonlarini ilmiy isbotlaydi.

4) Qisman qidiruv yoki evristik (yunoncha heurisko - qidiraman, ochaman) usuli - "yangi narsalarni" kashf qilish usuli. Dars shunday tuzilganki, munozara jarayonida o'quvchilarning bilish qobiliyati, fanga qiziqishi, to'g'ri yechimni mustaqil izlash faollashadi.

5) Tadqiqot usuli - talabalarining mustaqil tadqiqot ishlari tamoyiliga asoslanadi. Talabalar berilgan muammo bo'yicha adabiyotlarni o'rganadilar, tahlil qiladilar va muammoning echimini qidiradilar. Ilmiy-

tadqiqot ishlari ijodiy izlanish va tadqiqot faoliyatiga qiziqishni rivojlantirishga yordam beradi.

O'qitish amaliyotida faol va interfaol usullardan foydalanish o'quvchilarning o'quv va kognitiv faoliyatini faollashtirishga yordam beradi va o'quv jarayonida ijodiy ishtirokini rag'batlantiradi.

Psixologiya nuqtai nazaridan barcha o'qitish usullarini "tafakkurni shakllantirishni boshqarishda foydalanish uchun eng qiziqarli usullarning uchta guruhiga" bo'lish mumkin (V. Ya. Lyaudis):

- dasturlashtirilgan trening,
- muammoli ta'lim;
- interaktiv (kommunikativ) trening.

Tibbiy ta'limda interfaol o'qitish usullari katta muvaffaqiyat bilan qo'llaniladi, ularning mohiyati nafaqat muloqot qobiliyatlarini rivojlantirish va faol o'zaro ta'sir qilishdir.

o'qituvchi talabalar bilan va ko'proq talabalar o'rtasida.

Interfaol ta'lim, shuningdek, o'quvchilarning aqliy faolligini, intellektual qobiliyatlarini rivojlantirishga, muammolarni hal etishga ijodiy va ilmiy yondashishga, mustaqil izlanishga yordam beradi.

Interfaol dars davomida olingan bilim, kasbiy ko'nikma va malakalar ancha tez, chuqurroq o'zlashtiriladi, mustahkam mustahkamlanadi va kelajakdagi kasbiy faoliyatda oson qo'llaniladi.

Shunday qilib, interfaol ta'lim jarayonida o'quvchilar nafaqat o'zlarini o'rganadilar, balki bir-birlarini o'rgatishadi - biri hammaga o'rgatadi va hamma hammaga o'rgatadi.

Interaktiv treningning maqsadlari:

1. mavjud manbalardan mustaqil bilim olish;
2. dialog olib borish qobiliyati;
3. tibbiyot universiteti talabalarining muloqot qobiliyatlarini shakllantirish.

Interfaol ta'lim usullariga aqliy hujum, guruhlarda ishlash, rolli o'yinlar, situatsion topshiriqlar, o'quvchi o'qituvchi rolida va boshqalar kiradi. Interfaol ta'lim shakllariga guruhli o'qitishning barcha turlari kirishi mumkin.

Pedagogik faoliyatga qo'yiladigan zamonaviy talablarga muvofiq, biz tibbiyot oliy o'quv yurtlarida talabalarni kasbiy faoliyatni modellashtirish va muammolarni hal qilish tamoyillarini va shunga mos ravishda yangi pedagogik texnologiyalarni birlashtirgan holda tayyorlashning eng istiqbolli usullarini ajratib ko'rsatishimiz mumkin:

- muammoli ta'lim (PBL),
- jamoaviy ta'lim (TBL),
- Case-based Learning (CBL),
- integratsiyalashgan trening;
- axborot-kommunikatsiya va kompyuter texnologiyalari;
- simulyatsiya texnologiyalari asosida o'qitish;
- loyihaga yo'naltirilgan ta'lim - tadqiqot texnologiyalari.

Ushbu usullar muammo shaklida taqdim etilgan nazariy materialni muhokama qilish bilan guruh mashg'ulotlariga asoslangan;

hayotiy vaziyatga yaqin, bu o'quv materialini yaxshiroq o'zlashtirishga, xulq-atvor va kasbiy ko'nikmalarni rivojlantirish va takomillashtirishga yordam beradi.

1. Muammoli ta'lim (ingliz. PBL – muammoli ta'lim) – o'qituvchi tomonidan qo'yilgan muammoli vaziyatni mustaqil faol hal etishga qaratilgan ta'lim jarayonini tashkil etish usuli bo'lib, natijada kasbiy bilim, ko'nikma va malakalarni ijodiy o'zlashtirish hamda o'quv jarayonini o'zlashtirishga qaratilgan. intellektual, ijodiy va fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

Boshqacha qilib aytganda, biz bilim, tajriba, ko'nikma va qobiliyatlardan foydalanган holda "muammo" yaratamiz va undan chiqish yo'lini qidiramiz.

Bu hayotiy vaziyatga yaqin bo'lgan muammo yoki muammoli vazifani shakllantirish bo'lib, bu talabalarga tez va osonlik bilan haqiqiy kasbiy muhitga kirishga imkon beradi. Muammoni mustaqil hal qilish o'z-o'zini tashkil qilish, o'z-o'zini o'rganish va o'z-o'zini nazorat qilish ko'nikmalarini shakllantirishga olib keladi, bu esa kelajakdagi shifokorning mas'uliyatini oshiradi. PBL metodologiyasining o'zi ta'limga ongli, motivatsion yondashuvni rivojlantirishga yordam beradi.

O'qituvchining talabalarga qo'ygan muammosi muammoni hal qilish uchun yangi, etishmayotgan bilimlarni izlashni talab qiladi.

Muammoli ta'limning maqsadi - izlanish; talabalarning aqliy faoliyatini rivojlantirish.

Muammoli ta'limning afzalligi: talaba aniq javob berishi kerak bo'lgan muammoning aniq bayoni va uning javobining aniq formulasi va isboti, ilgari olingan bilim va ko'nikmalarni mustahkamlaydi, talabalarining guruhdagi hamkorligi, jamoaviy shakllanish. muammoga yechim.

Shunday qilib, muammo o'rganish printsipi sifatida nafaqat bilimni maxsus tashkil qilishni talab qiladi, balki materialni o'zlashtirishning maxsus usulini - bu mazmunni izlash uchun o'quvchining aqliy harakatlari orqali talab qiladi.

Muammoli vazifa - ta'lim muammosini bildiruvchi didaktik tushuncha. O'qituvchi o'quvchilar oldiga aniq shartli masala ko'rinishida savol (topshiriq) qo'yadi.

Shu bilan birga, o'qituvchi o'quvchilar topshiriqni bajarish uchun bajarishi mumkin bo'lgan ko'rsatmalar yoki qoidalarni taklif qilmaydi. Ta'lim muammosining mohiyati avval ma'lum bo'lganlar o'rtasidagi qarama-qarshilik asosida muammoni hal qilishdir olingan bilimlar va yangi, no-ma'lum narsalarni qidirish. Vazifani yechish, qo'yilgan savolga javob izlash o'quvchilardan etishmayotgan bilimlarni izlash, fikrlash va mantiqiy fikrlashni talab qiladi, shu bilan o'quvchilarni yangi "kashfiyotlar" va xulosalar sari yetaklaydi.

Muammoli masalani yechish talabalardan boshlang'ich bilimga ega bo'lishni talab qiladi, ularsiz masalani yechish imkonsiz bo'ladi.

Muammoli vaziyatni yaratish uchun quyidagi shartlar bajarilishi kerak:

1) O'qituvchi qo'yadigan muammo talabalardan yangi bilimlarni izlashni talab qilishi kerak, ularning o'zlashtirilishi dars mavzusida ko'zda tutilgan. Shu bilan birga, muammo ilgari olingan bilimlarga asoslangan bo'lishi kerak, shundagina u o'quvchilarda qiziqish uyg'otadi, yangi va etishmayotgan narsalarni izlash istagini uyg'otadi.

2) Muammoli masala sifatida vaziyatli topshiriqlar va ishbilarmonlik o'yinlaridan foydalanish mumkin. Masalan, savol: "Egzema bilan og'rigan bemor qaysi davolash usulini tanlashi kerak?" talabalar orasida paydo bo'ladigan savolga to'g'ri keladi: "Bemorda qanday ekzema bor? Ekzematoz jarayon qaysi bosqichda?"

Agar o'quvchilarda o'qituvchi tomonidan berilgan muammoli savol bo'yicha savol bo'lsa, muammoli darsning maqsadi yarmiga erishiladi: o'qituvchining savoli ularni o'ylashga, tahlil qilishga, o'tilgan material bo'yicha bilimlardan foydalanishga majbur qildi.

3) Agar o'quvchilar o'zlariga berilgan masalani yecha olmasalar, uning mohiyatini, muammoni tushunmasalar, o'qituvchi muammoli vaziyatni tushuntirishi va, ehtimol, o'quvchilarga muammoni hal qilishga yordam beradigan qo'shimcha material taqdim etishi kerak.

4) Agar muammoli topshiriq juda qiyin bo'lsa va tushuntirishlardan keyin ham o'quvchilar uni bajara olmasalar, o'qituvchi uni bir necha oddiyroq savol va topshiriqlarga bo'lishi mumkin.

Oddiy vazifalarni hal qilish boshida berilgan muammoli vazifani hal qilish uchun turtki bo'lishi mumkin.

5) Guruhdagi har bir talaba muammoli vazifani echishda ishtirok etishi kerak. Muammoli muammoni hal qilishda har bir ishtirokchi tashabbus ko'rsatishi va o'z nuqtai nazarini bildirishi mumkin. O'qituvchining vazifasi tashabbusni qo'llab-quvvatlash, o'quvchini rag'batlantirish, uning yangi bilimlarga bo'lgan istagini kuchaytirish va o'quvchilarni gapirishdan qo'rqmaslikka undaydigan do'stona muhit yaratishdir.

Shunday qilib, muammoli vaziyat tufayli talabalar ilgari olingan bilimlar topshiriqni bajarish uchun etarli emasligini tushunadilar va ular yangi bilimlarga ehtiyoj borligini tushunadilar.

2. Team-based learning (inglizcha: TBL - teambased learning) 70-yillarda Oklaxoma universiteti biznes fakulteti o'qituvchisi Larri Mishelsen tomonidan taklif qilingan. Usul AQSh tibbiyot universitetlarida muvaffaqiyatli qo'llanilmoqda, ulardan 77 dan ortig'i yuqori darajali tibbiyot

xodimlarini tayyorlash uchun TBLdan foydalanadi. Bugungi kunda Qozog'istonning barcha tibbiyot oliy o'quv yurtlarida jamoaga yo'naltirilgan o'qitish usuli keng e'tirof va qo'llanilishini topdi.

3. Klinik bo'limlarda bo'lajak shifokorlar orasida diagnostika va davolashda malakaga asoslangan yondashuvni ishlab chiqish uchun klinik holatlarga asoslangan o'rganish (CBL - case-based learning) keng qo'llaniladi.

4. Integratsiyalashgan trening. Tibbiyot ta'limining kamchiliklaridan biri bir xil mavzuni turli sinflarda, turli kafedralarda va turli vaqtlarda o'rganishdir. Masalan, ovqat hazm qilish tizimi kasalliklari ichki kasalliklar, ichki kasalliklar propedevtikasi kafedralarida o'rganiladi, patologik fiziologiya, gistologiya va boshqalar kafedralarida kasalliklarni o'rganish uchun asoslar yaratildi.

Hulosa. O'qituvchining tajribasi va malakasi, uning oldindan tuzilgan dars rejasini, o'z fikrini yuklamasdan, darsning borishini mohirona boshqarish muammolardan qochishga yordam beradi; Passivlikka yo'l qo'ymaslik uchun talabalar muhokamani davom ettirish uchun ega bo'lishi kerak bo'lgan bilimlar yordam beradi.

Muammoning har qanday muhokamasi, agar talabalar o'zlarining bayonotlaridan, mavjud bilimlardan va yangi bilimlardan foydalanish qobiliyatidan qoniqish hosil qilsalar samarali bo'ladi.

ADABIYOTLAR

1. Наметов А.М., Коваль А.П. Совершенствование системы взаимосвязи с потребителями как гарантия качества образовательных услуг вуза. Некоторые условия интеграции высшего образования Казахстана в Болонский процесс: структура, содержание, наука, кадры / Материалы научно-методического сборника, Алматы- 2011. - 62 с.

2. Послание Президента РК Н.А. Назарбаева народу Казахстана «Социально-экономическая модернизация – главный вектор развития Казахстана». 27.01.2012 г.

3. Мандриков В.Б., Краюшкин А.И., Ефимова Е.Ю. и др. Использование инновационных технологий преподавания в медицинском вузе: Материалы региональной межвузовской учебно-метод. конф. с междунар. участием. Краснодар, 18 марта 2010 г. // Международный журнал экспериментального образования. — 2010. — № 4 (Приложение № 1). — С. 140–142.

4. Дьюи Дж. Психология и педагогика мышления / Пер. с англ. Н.М. Никольской; Под ред. Н.Д. Виноградова. — Москва: Мир, 1915. - С. 202.

5. Гребенюк О.С., Общая педагогика: Курс лекций / Калинингр. ун-т. Калининград, 1996. - 107 с. (Лекция 2).

INNOVATIVE TEACHING METHODS IN THE TRAINING OF MEDICAL EDUCATION SPECIALISTS

Latipova Komila Dalimbekovna – assistant
Tashkent Medical Academy (Tashkent, Uzbekistan)

Abstract. *The requirements of the modern medical community for graduates of medical educational organizations dictate new approaches to methods, technologies and teaching tools. To prepare a specialist who is ready to successfully solve assigned tasks, to be competitive and in demand in professional activity, allows the educational space of the organization, which should be ready for innovation and modernization in the content of education and the educational process to achieve the assigned tasks.*

Key words: *training of medical students, medical education, overload, fatigue, physical education, training loads.*